

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова Приймальної комісії
Державного податкового університету
Дмитро СЕРЕБРЯНСЬКИЙ
2024 р.

ПРОГРАМА
додаatkового вступного випробування
при вступі на навчання для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня
на основі ступеня магістра (ОКР спеціаліста)
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
за спеціальністю 051 Економіка
освітньо-наукової програми «Економіка»

Ірпінь 2024

ЗМІСТ

1.	Пояснювальна записка.....	4
2.	Зміст додаткового вступного випробування з навчальних дисциплін.....	5
3.	Критерії оцінювання результатів додаткового вступного випробування.....	9
4.	Зразок завдання додаткового вступного випробування.....	10
5.	Рекомендована література та інформаційні ресурси.....	13

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Додаткове вступне випробування складають вступники, які здобули освітній ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) за іншою спеціальністю. Програма додаткового вступного випробування при вступі на навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка» розроблена відповідно до Методичних рекомендацій підготовки програм та екзаменаційної документації з фахових вступних випробувань, додаткових вступних випробувань, вступних іспитів для вступу на навчання до Державного податкового університету.

Програма додаткового вступного випробування включає матеріал державної програми з наступних дисциплін:

- «Економічна теорія»;
- «Основи підприємницької діяльності»;
- «Економіка підприємства».

Метою додаткового вступного випробування є: з'ясування рівня теоретичних знань та практичних навичок вступників з метою попереднього відбору вступників для подальшого допуску до складання фахового кваліфікаційного екзамену.

Головним завданням додаткового вступного випробування є визначення вступників, спроможних в подальшому скласти фахове вступне випробування для вступу на навчання за третім (освітньо-науковим) рівнем за спеціальністю 051 «Економіка» в межах ліцензованого обсягу.

Програма додаткового вступного випробування зі спеціальності 051 «Економіка», складається з пояснювальної записки, змісту додаткового вступного випробування з навчальних дисциплін, критеріїв оцінювання результатів додаткового вступного випробування, списку рекомендованих для підготовки до екзамену літературних джерел.

Додаткове вступне випробування проводиться у письмовій формі. Кількість тестових завдань у білеті - 25. Структура тестового завдання (тест закритого типу, 4 варіанти відповіді з однією правильною).

2. ЗМІСТ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Дисципліна «Економічна теорія»

Тема 1. Економічна система суспільства. Відносини власності

Сутність та цілі економічної системи. Її структурні та функціональні елементи. Елементи економічної системи. Ринкові та неринкові економічні системи.

Місце і роль людини в економічній системі. Поняття «людина виробник», «людина як суб'єкт економічних відносин», «людина як споживач». Зміст економічного закону зростання потреб. Проблеми його використання в сучасних умовах.

Тема 2. Ринкова економіка: суть, структура та інфраструктура

Ринкове господарство як невід'ємна складова товарного виробництва. Умови виникнення ринкового господарства. Основні суб'єкти ринкової економіки.

Ринок товарів. Товарна продукція. Види торгівлі: оптова і роздрібна. Ринок праці (продуктивність праці, зайнятість, безробіття). Ринок капіталів.

Ринковий механізм, його сутність та елементи. Конкуренція, її суть, види та роль в економіці. Внутрішньогалузева та міжгалузева конкуренція. Цінова та нецінова конкуренція.

Попит та закон попиту. Пропозиція та закон пропозиції. Еластичність попиту і пропозиції. Ринкова рівновага. Рівноважна ціна та рівноважна кількість. Порушення ринкової рівноваги.

Тема 3. Капітал як фактор виробництва

Капітал як фактор товарного виробництва. Сутність і генезис поняття капіталу. Теорії капіталу. Його матеріально-речовий зміст та соціально-економічна форма.

Промисловий капітал – визначальна форма функціонування капіталу. Кругообіг капіталу його стадії та функціональні форми. Обороти капіталу. Його час та складові частини.

Основний та оборотний капітал. Амортизація і відтворення основного капіталу. Фізичне і моральне зношення основного капіталу. Амортизація її суть економічне призначення та норми в умовах сучасної НТР. Витрати виробництва: суть, структура види та фактори, що визначають їх динаміку.

Тема 4. Форми доходів у ринковій економіці

Зарплата – винагорода за використання праці (види, тарифна ставка, розцінка). Позичковий процент – винагорода за користування грошима. Прибуток та фактори що його визначають. Економічна роль прибутку Прибуток як винагорода підприємцю.

Дисципліна «Основи підприємницької діяльності»

Тема 1. Загальна характеристика підприємництва

Підприємництво як особливий вид діяльності, стиль і тип господарської поведінки. Функції підприємницької діяльності. Суб'єкти та об'єкти підприємництва. Принципи здійснення підприємництва. Виникнення підприємництва на теренах України. Характерні особливості розвитку українського підприємництва в середньовічну добу. Аспекти розвитку підприємництва у добу індустріального суспільства. Стан українського підприємництва у довоєнний, радянський та післявоєнний часи. Умови розвитку підприємництва в епоху постіндустріального суспільства. Інститут підприємництва в незалежній Україні. Найвідоміші підприємці-українці ХІХ століття.

Тема 2. Система сучасної підприємницької діяльності

Сутність підприємництва, підходи до його трактування та значення в економіці країни. Підходи до визначення підприємництва. Різниця категорій підприємництва як явища та як процесу. Цілі підприємництва та їх основні напрямки. Категоріальний апарат підприємництва та його склад. Функції підприємництва. Форми та моделі підприємницької діяльності. Мікро, малі, середні та великі суб'єкти підприємницької діяльності. Нормативно-правові засади підприємницької діяльності в Україні. Суб'єкти господарської діяльності. Організаційні форми підприємницької діяльності. Одноосібне володіння. Товариство. Корпорація та акціонерні товариства. Переваги і недоліки організаційно-правових форм підприємницької діяльності.

Тема 3. Типологія та інфраструктура підприємництва

Типологія підприємництва як виробничої та посередницької діяльності. Форми підприємницької діяльності, їх характеристика. Виробнича та посередницька підприємницька діяльність. Схема взаємодії виробничої та посередницької підприємницької діяльності. Інтерес споживача, спровокований підприємцем та виявлений інтерес споживача. Агентування як вид посередництва. Торгово-комерційна діяльність як вид посередництва. Аукціонна торгівля. Біржове підприємництво. Види бірж: валютні, товарні, фондові, праці. Фінансове, страхове та інноваційне підприємництво. Параметри підприємницького середовища. Фактори впливу на підприємницьке середовище. Структурні елементи інфраструктури підприємництва: бізнес-центри, бізнес-інкубатори, інноваційні бізнес-інкубатори, науково-технологічні центри, технологічні парки, фонди підтримки підприємництва, фінансові установи, інноваційні та інвестиційні фонди і компанії, лізингові компанії, консультативні центри. Передумови успішного розвитку підприємництва в Україні.

Дисципліна «Економіка підприємства»

Тема 1. Загальна характеристика підприємства

Підприємство як суб'єкт господарювання, його ознаки. Напрямки діяльності підприємств. Види підприємств за класифікаційними ознаками. Добровільні об'єднання підприємств (асоціації, корпорації, консорціуми, концерни, синдикати, трести, холдинги, промислово-фінансові групи): переваги та недоліки їх формування і функціонування. Господарські товариства.

Тема 2. Управління і структура підприємства

Поняття загальної структури та виробничої структури підприємства. Фактори впливу на характер виробничої структури. Типи виробничих структур, їх характеристика. Переваги та недоліки різних типів виробничих структур.

Загальне поняття управління підприємством. Характер управлінської діяльності. Єдність та взаємодія функцій управління підприємством. Характеристика принципів та методів управління суб'єктами господарської діяльності. Організаційна структура підприємства. Типи організаційних структур управління підприємством (лінійна, функціональна, лінійно-функціональна, дивізійна, матрична). Переваги та недоліки різних типів організаційних структур управління підприємством.

Тема 3. Виробничі засоби

Склад та структура виробничих засобів. Основні засоби та оборотні активи. Загальні та відмінні ознаки основних виробничих та основних невикористаних засобів. Класифікація основних виробничих засобів (ОВЗ) та їх структура (виробничо-технологічна, видова, вікова та галузева). Тенденції в динаміці структури ОВЗ.

Призначення оцінки ОВЗ. Оцінка основних засобів за натуральними показниками. Вартісна оцінка основних засобів (первісна, відновна, повна, залишкова та ліквідаційна вартості). Показники рівня використання ОВЗ. Знос основних виробничих засобів. Види зносу і методи його визначення. Амортизація. Порядок і метод її визначення.

Тема 4. Персонал підприємства і продуктивність праці

Трудові ресурси і персонал підприємства. Класифікація та структура персоналу. Методика обчислення необхідної чисельності промислово-виробничого персоналу: основних і допоміжних робітників, керівників, спеціалістів та службовців. Оцінка персоналу підприємства.

Економічна категорія продуктивності праці. Показники продуктивності праці, їх розрахунок. Баланс робочого часу та методика його розрахунку. Фактори та резерви зростання продуктивності праці, їх класифікація.

Тема 5. Оплата праці

Мотивація трудової діяльності працівників: системи та методи.

Сучасна політика оплати праці на підприємстві. Функції та види заробітної плати.

Державне регулювання оплати праці (мінімальний рівень, споживчий кошик, індексація доходів).

Організація оплати праці на підприємстві. Форми і системи заробітної плати. Склад заробітної плати та організація матеріального стимулювання.

Тема 6. Виробництво, якість і конкурентоспроможність продукції

Поняття та класифікація продукції. Обчислення обсягу продукції в фізичних та вартісних одиницях виміру. Показники валової, товарної, реалізованої та чистої продукції. Формування на підприємстві програми випуску продукції(надання послуг).

Маркетинг: суть, функції, принципи і роль в діяльності підприємства. Вивчення ринку, аналіз і прогнозування попиту на продукцію.

Розробка та обґрунтування виробничої програми підприємства. Форми і системи матеріально-технічного забезпечення виробничої програми. Обчислення потреби в матеріалах. Запаси матеріально-технічних ресурсів на підприємстві та їх регулювання.

Тема 7. Витрати і ціни на продукцію

Загальна характеристика витрат та собівартості продукції та послуг. Класифікація витрат на виробництво продукції. Види собівартості продукції.

Обчислення собівартості окремих видів продукції. Склад статей калькуляції та їх розрахунок. Методи планування собівартості продукції. Аналітичні аспекти співвідношення змінних і постійних витрат. Кошторис виробництва. Кошториси прямих і непрямих витрат. Характеристика окремих елементів кошторису.

Суть, функції та елементний склад ціни. Види цін. Методи ціноутворення.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Додаткове вступне випробування проводиться у строки, визначені згідно з Правилами прийому на навчання до Державного податкового університету в 2024 році.

Форма проведення – тестова. Кількість тестових завдань в екзаменаційному білеті – 25. Кожне завдання передбачає **чотири** варіанти відповіді один із яких правильний. Тривалість тестування – 1 астрономічна година.

Складеним вважається додаткове вступне випробування, за результатами якого вступник набрав не менше 50% від загальної кількості балів.

Максимальна кількість балів, яку може набрати вступник за результатами додаткового вступного випробування, становить 100 балів, правильна відповідь на один тест – 4 бали.

Оцінювання додаткових вступних випробувань відбувається за двобальною шкалою: «зараховано» або «не зараховано». Складеним додаткове вступне випробування вважається, якщо частка правильних відповідей наданих вступником становить не менше 50%. У випадку, якщо за додаткове вступне випробування вступник отримав оцінку «не зараховано», він не допускається до наступного вступного іспиту і позбавляється права брати участь у конкурсі.

Шкала переведення кількості правильних відповідей у кількість балів, отриманих за результатами додаткового вступного випробування за 2-х бальною шкалою:

Кількість вірно виконаних тестових завдань	Еквівалент оцінки за 2 -х бальною шкалою
50-100	зараховано
Менше 50	не зараховано

4. ЗРАЗОК ЗАВДАННЯ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Міністерство фінансів України
Державний податковий університет

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

для проведення додаткових вступних випробувань
при вступі на навчання за третім (освітньо-науковим) рівнем PhD
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»,
освітня програма 051 «Економіка»

На виконання завдань тесту Вам дається -1 година.

На кожне завдання пропонується- 4 варіанти відповіді.

Тільки один варіант відповіді є правильним.

Виправлення у відповідях не допускаються.

Додаткове вступне тестове завдання з 1 до 25 оцінюється 4-ма балами.

Варіант № __

1. До системи державних заходів щодо забезпечення належного матеріального і соціального стану громадян країни належать:

- А) соціальний захист;
- Б) спрощена система оподаткування;
- В) податковий кредит;
- Г) підприємництво.

2. Об'єкти макроекономічного аналізу характеризують:

- А) агреговані величини.
- Б) ймовірні величини.
- В) абсолютні величини.
- Г) відносні величини.

3. Макроекономіка не вивчає:

- А) механізм інфляції;
- Б) окремого споживача;
- В) економічне зростання;
- Г) економічну політику держави.

4. В умовах повної зайнятості зростання сукупного попиту супроводжується:

- А) збільшенням номінального ВВП.
- Б) збільшенням реального ВВП.
- В) збільшенням рівня цін.
- Г) збільшенням безробіття.

5. Дефлятор ВВП визначається:

- А) відношенням номінального ВВП до реального;
- Б) відношенням реального ВВП до номінального;
- В) відношенням номінального ВВП до норми інфляції;
- Г) відношенням реального ВВП до норм інфляції.

6. Яке з визначень вірно розкриває сутність товару як економічної категорії?

- А) це продукти людської праці створені для продажу, обміну;
- Б) це продукти людської праці створені для задоволення власних потреб виробника;
- В) це будь-яке благо, що задовольняє потреби людей;
- Г) це будь-яке благо, що створене працею людей.

7. Гроші – це тимчасове вмістилище купівельної спроможності. На яку функцію більш за все орієнтує ця фраза:

- А) міри вартості;
- Б) засобу обігу;

- В) засобу платежу;
- Г) засобу заощадження.

8. Основними засобами перерозподілу національного доходу є:

- А) субсидії на виробництво продукції;
- Б) пільги з оподаткування господарським суб'єктам;
- В) податки;
- Г) допомога благодійних фондів.

9. Підприємництво – це:

- А) економічні відносини, що виникають між людьми з приводу організації власної справи;
- Б) максимізація вигоди в процесі укладання угод;
- В) самостійна, ініціативна на власний ризик діяльність щодо виробництва продукції, використання робіт, надання послуг з метою отримання прибутку;
- Г) зацікавленість людей у кінцевих результатах виробництва.

10. Для підприємництва, як особливого виду діяльності, обов'язкова присутність фактору:

- А) інноваційності;
- Б) ризику;
- В) виробництва;
- Г) прибутковості.

11. Серед основних функцій підприємництва виділяють:

- А) ресурсна, інноваційна, управлінська;
- Б) інноваційна, творча, контрольна;
- В) ризикова, інноваційна, контрольна;
- Г) ресурсна, творча, організаційна.

12. Рівень безробіття визначається як:

- А) відношення кількості безробітних до чисельності економічно активного населення;
- Б) відношення кількості безробітних до чисельності зайнятих;
- В) відношення кількості безробітних до чисельності трудових ресурсів;
- Г) відношення кількості безробітних до чисельності промислово-виробничого персоналу.

13. Основними формами інвестицій в людський капітал вважають:

- А) витрати на освіту;
- Б) виробничу підготовку;
- В) охорону здоров'я;
- Г) усі відповіді є вірними.

14. Головними показниками зайнятості є:

- А) норма активності;
- Б) раціональність використання трудових ресурсів, або працездатного населення, як відношення зайнятих до трудових ресурсів;
- В) норма зайнятості – процент зайнятих серед представників певної групи (за статтю, професіями, галузями тощо);
- Г) усі відповіді є вірними.

15. В загальному розумінні ринок праці — це:

- А) система обміну індивідуальних здібностей до праці на фонд життєвих цінностей, необхідних для відтворення робочої сили;
- Б) природний процес, породжений діями індивідуумів, які намагаються досягти своєї мети, із різноманітності дій яких формується економічний порядок;
- В) сукупність продавців і покупців, у результаті дії яких об'єкти обміну отримують ціну;
- Г) спосіб координації дій учасників, який забезпечує їм свободу вибору, наділяють ринок рисою цілеспрямованості з елементами ринкової і директивної економічної координації.

16. Що таке ринок товарів?

- А) це система суспільних відносин, пов'язаних з купівлею і продажем трудових послуг працівників;
- Б) частина ринку капіталів, де здійснюються емісія, купівля і продаж цінних паперів;
- В) сфера обігу товарів, що визначається виходячи з можливості покупця (продавця) без значних додаткових витрат придбати (реалізувати) товар на найближчій для покупця (продавця) території;
- Г) правильна відповідь відсутня.

17. Ціна, за якої внаслідок дії конкурентних сил продавці пропонують стільки товарів, скільки покупці готові їх купити, це:
- А) ціна попиту;
 - Б) ціна пропозиції;
 - В) ціна рівноваги;
 - Г) монопольна ціна.
18. Головними задачами національної економіки є забезпечення суспільства знаннями, необхідними для вирішення таких задач:
- А) зростання обсягів виробництва;
 - Б) зменшення обсягів виробництва;
 - В) збільшення економічних ресурсів;
 - Г) підвищення ефективності економіки.
19. Виробництво та пропозицію яких товарів та послуг охоплює суспільний сектор економіки?
- А) тільки суспільних;
 - Б) тільки квазісуспільних;
 - В) суспільних та квазісуспільних;
 - Г) усіх товарів та послуг.
20. Світовий ринок – це:
- А) сукупність внутрішніх ринків усіх країн світу;
 - Б) сукупність національних ринків усіх країн світу;
 - В) сфера стійких товарно-грошових відносин між країнами, яке базується на міжнародному поділі праці;
 - Г) сукупність національних господарств, пов'язаних між собою системою міжнародних економічних відносин.
21. Що вивчає макроекономіка?
- А) закономірності розвитку промислового виробництва;
 - Б) умови економічного зростання країни;
 - В) закономірності функціонування національної економіки;
 - Г) економічну політику держави.
22. Сукупний попит – це:
- А) обсяг номінального ВВП, який населення може купити в відповідності із своєю платоспроможністю.
 - Б) обсяг реального ВВП, який населення може купити в відповідності із своєю платоспроможністю.
 - В) обсяг потенційного ВВП, який макроекономічні суб'єкти можуть і хочуть закупити з метою задоволення своїх платоспроможних потреб.
 - Г) обсяг реального ВВП, який макроекономічні суб'єкти можуть і хочуть закупити з метою задоволення своїх платоспроможних потреб.
23. Визначте сутність інфляції:
- А) короточасне зростання цін (наприклад сезонне), що змінюється наступним їх зниженням;
 - Б) процес тривалого підвищення цін, що відбувається повільно, є мало помітним у суспільному житті та дає можливість економічним суб'єктам легко компенсувати свої втрати від такого зростання цін підвищенням ефективності своєї діяльності;
 - В) тривале та значне знецінення грошей унаслідок поглиблення диспропорцій у реальній та монетарній сферах економіки;
 - Г) зростання цін на товари та послуги (з будь-яких причин).
24. Інфляція, що характеризується незначним зростанням цін – до 5% на рік:
- А) галопаюча;
 - Б) гіперінфляція;
 - В) повзуча;
 - Г) помірна.
25. Позитивна функція національної економіки спрямована на вивчення:
- А) фактичного стану економіки;
 - Б) шляхів подолання спаду виробництва;
 - В) шляхів забезпечення економічного зростання;
 - Г) методів державного регулювання економіки.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Література

1. Гаєвська Л.М. Підприємницька діяльність: підручник / Л.М. Гаєвська, О.І. Марченко. - Ірпінь: Університет ДФС України. - 2019. - 500 с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні», т. 125).
2. Економіка підприємства: підручник/ Л.Л.Лазебник, В.В.Гурочкіна, Л.В.Слюсарєва та ін.; за заг. ред. Л.Л.Лазебник. – Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. – 426 с.
3. Економіка підприємства: навч. посіб. (у схемах і таблицях) / кол. авт.; ред. Фісуненко П. А. - Дніпро : ДДУВС, 2024. -148 с.
4. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
5. Економіка підприємства : підручник : у 3 ч. Ч. 2 / А. А. Мазаракі, Г. В. Блакита, Г. В. Ситник та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. – Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. – 472 с.
6. Економіка підприємства: підручник : у 3 ч. Ч. 1 / А. А. Мазаракі, Г.В.Блакита, Г.В.Ситник та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. – Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2022. – 432 с.
7. Економічна теорія. навч. посіб. / Г. М. Пилипенко, Ю. І. Пилипенко; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2022. – 196 с.
8. Економічні суперечності глобалізації та локалізації в умовах гібридної війни та післявоєнної реконструкції: монографія / за ред. академіка Гриценка А. А. ; НАН України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України». – Електрон. дані. – К., 2022. – 636 с. : табл., рис. – Режим доступу: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2022/12/Ес-superech-globaliz-ta-localizv-umovah-gibryd-viyny.pdf>
9. Ефективність грошово-кредитної політики в Україні в умовах глобальної економічної дестабілізації : колективна монографіє / за ред. д-ра екон. наук Є.О. Бублика ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». – Електрон

дані. – К., 2023. – 216 с. – Режим доступу : <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2023/12/Efektivnist-hroshovokredytnoi-polityky-v-Ukraini.pdf>

10. Загальний механізм та чинники стабілізації соціально-економічного розвитку України : монографія / за ред. академіка НАН України Гейця В. М. та академіка НАН України Гриценка А. А. ; НАН України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України». – Електрон. дані. – Київ, 2022. – 302 с.: табл., рис. – Режим доступу : <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2022/08/Zagalnyj-mehanizm-ta-chynnyky-stabilizacii.pdf>

11. Інклюзивні інститути забезпечення розвитку економіки України : колективна монографія / [Бобух І.М., Кіндзерський Ю.В., Фащевська О.М. та ін.] ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». – Електронні дані. – К., 2023. – 360 с., табл., рис. – Режим доступу : <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2023/12/Ukraine-inclusive-institutes-economy-development.pdf>

12. Підприємництво : підручник / І. В. Гонтарева. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. – 392 с.

13. Підприємництво в епоху глобальних трансформацій: виклики та перспективи розвитку: монографія / [Пашко П.В., Лазебник Л.Л., Кіндзерський Ю.В. та ін.] ; за ред. д-рів екон. наук, професорів П.В.Пашка та Л.Л.Лазебник; Державна фіскальна служба України ; Університет державної фіскальної служби України. – Ірпінь, 2019. – 461 с.

14. Основи підприємництва: підручник. За заг. ред. Н.В. Валінкевич. Житомир: ЖДТУ, 2019. 492 с. URL: <https://eztuir.ztu.edu.ua/handle/123456789/8104>

15. Уразов А. У., Вікарчук І. В. Основи економічної теорії. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 312 с.

16. Шевченко Л. С. Конкурентоспроможність бізнесу (підприємства) : навч. посіб. у питаннях і відповідях. Харків : Право, 2022. 312 с.

17. Якобчук В. П. Економічна теорія : підручник. Київ : Ліра-К, 2020. 450 с.

1. Верховна рада України - [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
2. Законодавство України - <http://zakon4.rada.gov.ua>
3. Кабінет Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>
4. Організація Об'єднаних Націй - [http:// www.un.org](http://www.un.org)
5. Національна бібліотека ім. Вернадського - [http:// nbuv.gov.ua](http://nbuv.gov.ua)
6. Електронні книги - [http:// www.books.google.com.ua](http://www.books.google.com.ua)
7. Міжнародний валютний фонд - [http:// www.imf.org](http://www.imf.org)
8. Державна служба статистики України - [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)
9. Рада Європи - <http://www.ec.europa.eu>
10. Світовий банк - [http:// www.worldbank.org](http://www.worldbank.org)
11. Національний банк України – <http://bank.gov.ua>